

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

4. De Primitiis, & Oblationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

crilegii, nisi respiciant, & Ecclesie vel ex iis, quibus illas negarunt, pro viribus satisfaciant, sed insuper in S. Scriptura Deus ipsis minatur famem & penuriam sanitatisque iacturam. Dein Ecclesia ipso facto vult excommunicatos Laicos, qui exigunt, usurpant, occupant, sequestrant decimas &c. *Bulla Cœna can. 17.* item Religiosos, qui in concionibus vel aliis aliquid proferre præsumpserint, quo audientes à solutione decimarum retrahantur. *Clem. 3. §. 1. de pœnis.* Alios autem Religiosos, beneficium habentes, si absque iusto titulo decimas acceperint, vel debitas aliis non solverint, & moniti intra duos menses non satisfecerint, ipso Jure suspensos, si verò beneficium non habeant, excommunicatos, donec satisfaciant. *Clem. 1. b. 1.* Denique decimas solvere reuocantes privandi sunt sepultura Ecclesiastica, uti DD. cum gl. passim deducunt ex *c. 19. b. 1.* quia decimæ decimas cum animarum suarum periculo, & notoriè delinquant. Intellige, si restitutionem ante mortem non fecit defraudans, dum potuit, nec cautionem idoneam de restituendo dedit. *arg. c. 2. de Usur. in 6.*

§. IV.

De Primitis, & Oblationibus.

51 Sciendum 1. Primitias vocari primos fructus ex terra provenientes, scilicet ex agris, vineis, hortis, arboribus: *Primogenita* autem, quæ ad Primitias reducuntur, esse primos partus animalium. *Exod. 23. Num. 18.* Differunt à Decimis, tum quia sunt primi fructus & partus, tantum semel offerendi, Decimæ autem sint certa portio & quota fructuum & fatuum quotannis præstanda; tum quia Primitiæ solvuntur Deo in gratiarum actionem pro novis fructibus ad sustentationem Ministrorum Ecclesiæ, Decimæ autem tanquam merces & debitum sacri ministerii stipendium ad eosdem Ministros competenter alendos.

52 Sc. 2. Per Oblationes propriè acceptas (nam impropriè & generaliter sumptæ denotant omne id, quod Deo, vel intuitu Dei offertur Ecclesiis, aut Ecclesiæ Ministris) intelligi dona, quæ fideles intuitu Religionis vel per se vel per alios offerunt ad altare, devotam imaginem &c. in vel Extra Ecclesiam, ut vel in usum Ecclesiæ, vel Ecclesiæ Ministrorum cedant. *Barb. Tusch. litt. O. concl. 11. n. 1.* & alii quoad rem ipsam ex *c. 29. de V. S.* sive de in offerantur inter Missarum solennia (licet istæ oblationes primariò ferè veniant nomine oblationum) sive extra Missam, in cippo, vel ad mensam &c.

53 Dico 1. Primitiæ & Primogenita, licet in Veteri Testamento debuerint solvi Jure Divino *Exod. 20. & 23. Num. 18.* in Novo tamen debentur Parochiis solum ex præcepto Ecclesiæ; quia nullas in Scriptura Novi Testamenti textus reperitur eas præcipientes, textus verò Antiquæ Legis continebant præceptum Cere moniale tantum vel Judiciale, quæ omnia per mortem Christi expirarunt. Ecclesia autem

non obligabat initio ad certam quantitatem Primitiarum, sed relinquebat arbitrio offerentium, non obligando ad omnes primos fructus offerendos, licet ad Primitias obligaret. *can. 1. dist. 32.* Postmodum verò certam quantitatem designavit in *c. 1. b. 1.* scilicet partem quadragesimam fructuum, vel æstimationis animalium, aut ad minimum sexagesimam. Interim huic præcepto Ecclesiæ ferè ubique per consuetudinem contrariam derogatum est, ita ut obligatio solvendi Primitias vel ex toto derogata, vel in aliam transfusa sit. Possent autem per consuetudinem eidem derogari, clarè proponit *can. 6. cit.* Nec obstat, quòd Primitiæ sint institutæ in signum gratitudinis erga Deum, quæ utique tolli per consuetudinem non quirit. Nam non tollitur gratitudo erga Deum (cui utique semper debemus esse grati, variis modis possumus) sed tantum certæ gratitudinis signum, ad quod Deus non minime obligat in Novo Testamento.

Dico 2. Per se loquendo nulla est obligatio ad faciendas oblationes. Communis est S. Thom. 2. 2. q. 86. a. 1. quia ex natura significant munus gratuitum, nec existit illas præcipientes: nisi nimirum per accidentiæ introducta sit obligatio faciendi oblationes, inter Missarum solennia, puta per consuetudinem: per consuetudinem animò se obligatio introducta, v. g. pro certis festivitibus, præsumitur, si populus diuturno tempore facere continuavit; cum tales consuetudines ipsum Jus observari velit. *c. 42. de Simon. & præscriptionem*, si v. g. Parochiani aliquando voluissent cessare ab oblationibus, & parochia bona fide existimans, eas sibi deberi, uniusque parochiani acquiescent: denique propriè diligentiam Ecclesiæ, vel parochorum, ad sustentationem congruam non habentium. Oppones 1. in *can. 69. d. 1. de Consecr.* sic habetur: *omnis Christianus procuret ad Missarum solennia aliquid Deo offerre, & ducere ad memoriam, quod Deus per Moysen dixit: non apparbis in conspectu meo vacuus. Etenim in collectis SS. PP. liquidò apparet, quòd omnes Christiani offerant aliquid Deo ex usu SS. PP. debent, ergo ex Jure Divino & Humano datur obligatio oblationum.* 2. Petrus Canisius, magnus ille Germaniæ Apostolus & ab hæresi servator, voluit fideles à Confessariis interrogari, an certis diebus per annum oblationem fecerint inter Missarum solennia: ergo jam tum fuit peccatum eas omittere. Ita egregius quidam Parochus me audiente argumentabatur in rem suam, ad 1. *N. Conf.* nam Jus Divinum tanquam Ceremoniale Antiquæ Legis non amplius stringit: Jus Ecclesiasticum nullum existit: in iura cit. indicatur fons obligationis, nempe consuetudo, per vocem *usu*. Similis responsio danda est ad alios textus ex Decreto Gratiani peccatos, quòd nempe oblationes fieri debeant, vel debuerint, ex consuetudine, præscriptione, conventionem &c. speciali. Ad 2. si verum est, quod de Petro Canisio dicitur, ajo, tunc temporis peculiarem fuisse causam interrogandi fideles de oblationibus factis, ut innovaretur

Confessario, an sint boni Catholici; quia tunc plurimi fluctuabant in fide, & ad heresim inclinabant, cujus indicium erat neglectus observationum populi fidelis, inter quas erant oblationes, & cetera monita sacra ac pia: vel dic, fuisse interrogatos in locis, ubi ex consuetudine credebatur inducta esse obligatio.

Dico 3. Oblationes omnes, siue ad altare, siue ad imaginem piam, siue in Ecclesia parochiali, siue in alia, siue in Oratorio vel Capella, siue in alio loco, intra fines alicujus parochiae deponantur, siue ipsi Parochus, siue alius celebrat Divina, de Jure Communi spectant ad Parochum loci, nisi constet de alia intentione offerentium, vel aliud habeat consuetudo. Communissima ex *can. 13. 14. caus. 10. q. 1. c. 1. de Praef. c. 9. de his, quae sunt à Prel. quia, nisi aliter constet de offerentium voluntate, censetur donari Parocho ratione curae animarum, administrationis Divinorum &c. Sæpius autem de alia mente offerentium constat, per communem persuasionem & consuetudinem manifestata: sic oblationes in Primis Missis ad Neomystras: factæ ad imaginem miraculosam tam extra quam intra Ecclesiam non ad Parochum, sed ad Ecclesiam ipsam, vel Sacellum, pro fabrica vel ornatu Ecclesiae aut imaginis, vel pro construenda ampliori & splendidiore in honorem imaginis, aut Reliquiarum, Ecclesia: factæ in truncis vel cippis cum in finem erectis, *Opfer-Steifen* / mensis, capulis &c. ad capiendas oblationes ordinantur pariter ad Ecclesiam vel Sacellum, vel ad Sanctum ibi propitium (dem Heiligen) pertinent, vel ad alium finem, ad quem exponitur capula &c. *Fagn. in c. 9. cit. Card. de Luc. diff. 19. de decim. n. 11.* & alii: ut adeo vix aliae recte oblationes ad Parochum pertineant, nisi quæ sunt sub Missis ad Altare, vel in benedictione Nuptiarum, administratione Sacramentorum, introductione mulierum in Ecclesiam post partum, in exequiis & sepulturis &c. Ratio est, quia oblationes per se sunt donationes liberæ & ultroneæ, ad quas nullus habet jus, proin applicandæ juxta mentem offerentium, si de ea vel ex consuetudine, vel ex communi persuasionem, vel ex circumstantiis, vel aliunde constiterit. Sed licet multæ oblationes ad Parochum non spectent, earum tamen administratio, custodia, & applicatio ad intentionem dantium spectat ad Parochum, ut habet communis; nisi vi consuetudinis vel privilegii vel conventionis ad alios pertineat. Nec Laici incapaces sunt hujus administrationis, nec incapaces sint juris oblationes percipientes, eo quod jus percipiendi oblationes sit spirituale. *c. 17. b. 1. can. 13. cit.* A quibus fieri oblationes possint, & quomodo expendendæ sint, vid. P. Schmalzgrueber *h. t. à n. 92.**

Dico 4. Oblationes, quæ sunt in Ecclesiis Regularium seu Religiosorum, ex privilegio in Corpore Juris claufo pertinent ad sustentationem Religiosorum ibi Deo servientium, nisi aliter constet de mente offerentium, quæ fortè intendunt ornatum certi sacelli, imaginis miraculose, altaris &c. *c. 1. de statu Monach. ubi*

Pontifex cum reprehensione prohibet, ne Prælati vel alii impediant, quod minus Religiosis in quotidianis Missis, quas in suis locis & altaribus celebrant, oblationes ad opus eorum recipiant, & reservent, quidquid etiam eis, dum celebrant Missarum solennia intra domorum suarum ambitum, pia fidelium devotione donatur, ab ipsis extorquere oblationis nomine contententes &c. Idem habetur *c. 16. de Excess. Prel.*

Quæres, an Religiosi in suis Ecclesiis possint truncos, capulas, vel mensas parare ad recipiendas oblationes fidelium? 2. an sollicitare, inducere, & invitare populum, etiam per promulgationem publicam, ad oblationes in suis Ecclesiis seriatim faciendas sub Missa? 3. ad 1. seclusa consuetudine id vetante hoc ipsis licere existimo propter *c. 1. & c. 16. cit.* cum enim ipsis permittatur recipere oblationes sponte & ultronee factas, utique non erit prohibitus recipiendi modus, vel opportunitas subministrata, præsertim cum per cippos & truncos oblatores securius recipiantur & custodiantur oblationes. Accedit consuetudo, quæ passim erectos hujusmodi truncos in Ecclesiis, & ad plura altaria, Regularium videmus, quæ est optima Juris interpretis, vel etiam mater. Unde similes cippos alicubi sine effectu impugnatos esse audio. Ad 2. inclino in negativam, seclusa nimirum consuetudine opposita. Ratio videtur esse, quia privilegia, etiam in Corpore Juris claufa, si derogent Juri Communi & Parochorum, sunt odiosa & strictæ interpretationis, nec extendenda ultra verborum tenorem: sed privilegium recipiendi oblationes, Regularibus concessum, derogat Juri Communi & Parochorum, qui de Jure Communi habent intentionem fundatam ad omnes oblationes intra suæ parochiæ limites: ad eoque ultra verborum tenorem non est extendendum: sed sollicitare, provocare, invitare prævia promulgatione populum ad faciendas oblationes in Ecclesiis Regularium non comprehenditur in verbo *recipere, reservare* oblationes, quod ponitur in privilegio: & ejusmodi sollicitatio facile potest cedere in præjudicium Ecclesiarum Parochialium, cum sic abstrahatur populus ab oblationibus ibi faciendis. Confirmatur: per hoc, quod Religiosis ex privilegio concessum sit recipere in suas Ecclesias corpora defunctorum, sponte apud ipsos sepulturam eligentium, non est concessum sollicitare, invitare, inducere fideles ad eligendam in suis Ecclesiis sepulturam, ut colligitur ex *c. 2. de Sepult. c. 1. cod. in 6. Clem. 3. de penis.* Ergo à pari per hoc, quod Regularibus concessum sit oblationes in suis Ecclesiis sponte factas recipere, non eo ipso concessum est fideles ad eas pellicere, invitare, sollicitare.

Cæterum mos faciendi oblationes ad altare durante sacrificio est antiquissimus in Ecclesia Christiana, & quidem à temporibus Apostolorum ad nos devolutus, teste Van-Es. *pen part. 2. tit. 5. c. 4. n. 17.* at injuriâ temporum jam olim penè abrogatus: licet initio panis & vinum à fidelibus offerri, à sacerdotibus

Mmm 2

autem

autem sacrificantibus benedici, ac postea fidelibus distribui consueverint loco Eucharistiae in signum communionis, sive in tesseram fraternae communicationis in fide & charitate. Successu temporis autem pani & vino substituta sunt pecuniae, piis causis postmodum applicatae, at progressu temporis sacerdotibus sacrificantibus relictae. Hunc oblationum morem, qui passim in defuetudinem abire solebat, variae Synodi posterioribus temporibus restituendum decreverunt; atque praeter ceteris Synodus Mediolanensis quarta sub S. Carolo Borromaeo *part. 2. cap. 15.* sic declarat: oblationum institutum, quod gravius his temporibus à Fidei, doctrinaeque Catholicae hostibus exagitur, & languiscente pietatis studio quod magis à fidelibus negligitur, hoc diligentius servari, atque ad executionis usum, ubi intermissum est, revocari convenit, cum praesertim ad Divinum cultum pertineat, & populis salutare sit, ad expiandaque peccata utile. Ita haec Synodus, postea monens Episcopos, ut omni modo curent, ut in solennitatibus Domini, diebusque Dominicis ac Festis omnis Christianus aliquid, prout sua quisque pietate devotioneque maluerit, Deo offerre procuret, idque in Ecclesia vel Cathedrali, cum ad Missae Sacrificium, quod solenniter celebratur, vel in Parochiali cum Parocho convenerit. Quod gratius autem Deo sit, quod offerunt, ad praestandum accedant fideles in-

tima animi pietate, spiritali hilaritate, laeta charitate, omnique Christianae devotionis testificatione.

Hujus quoque instituti restitutionem tantum urget Synodus Colonienfis anno 1549 cap. 20. addens, hominibus piis causam & gratiam offerendi ad altare ignorantibus, & invidiose asserentibus. Quapropter precepit Venerabili Divini Concionatoribus, ut populo veritatem rei istius & utilitatem exponant, hortenturque omnes sequi Majorum studia, ut rei exigui munusculi ablatione suam pro rebus Deo acceptis ostendant gratitudinem, & ut preces Ecclesiae participant. Certum enim est, jam pridem Ecclesiam voluisse speciem in Missa memoriam offerentium fieri, non plures etiamnum recitari in Missa orationes specialiter directas ad Offerentes. Prae monuit Concionatores, ut inculcent Fidei, quod Deus non tam ad dona, quam ad virtutem & mentem piorum respiciat: quam locupletes & divites convenit esse liberaliores, quod gratitudinis signum de se amplius praebeant, & testentur, se à DEO ad DEUM rem & cultum habere, quidquid habent. Vnde tamen dicta Synodus, ut haec proponantur populo & inculcentur ab illis praesertim Concionatoribus, qui de oblationibus populi non paupant, ad cupiditatis speciem tollendam. Vnde Van-Elpen loes citat.

